עו:

ג) ולעיל מ. וש"נו. ד) וסוכה

ת.], ה) גיר' הרא"ש אמר

מניומי אמר ר"נ, ו) לקמן

פו: ולב., ז) [שם פו:], ה) [בס"ה: שולטות],

גליון הש"ם

גמ' ביתא כמאן דמל דמי. שנת דף ה ע"ח:

הגהות הגר"א

[א] [תום' ד"ה ור"י כו' דהכא טעו. נ"ב וח"ו שטעו אלא שר"י אמר

בסיקיפו ר"ל בריבוע החילון (כאן נמחק חיבה

אחת מכי"ק) ואורך האלכסון בעיגול הוא ה'

טפחים וג' חומשין ורביע מפחים וג' חומשין ורביע חומש נמלא היקף ריבוע החילון כ"ב טפחים וג'

ומשהו ר"ל בהיקף העיגול כפירש"י אלא שפירושו לנד

אחד שהוא נקודת א"ב

מכתום") ואף שמעט יותר משנים הוא מעט קט שיעור גודל הקשת על

היתר והוא חלי חומש]:

מוסף רש"י

הני מילי. דבהיקף ג' איכא רווחא טפח, בעיגולא. רוחב טפח יש

בו והוא עגול. וכל עגול איו

רחבו אלא באמלעו (סוכה

ח.). כמה מרובע יתר על העגול רביע. מתני׳

חוט שלש אמות מקיפה,

ואמה מרובעת לריכה חוט ד' לסובבה, אמה לכל רוח

(חורה ח. ורנוי"ז לנויל יד:).

מגו ריבועא. אס היקפת

בחוט של ט"ז אמה בקרקע בריבוע תמלא בתוכו ארבע

מרובעות ואם היית לריך לעגלו מבפנים ולהוליא

בתוכו י"ב ונמלא חילון יתר

על הפנימי רביע וסוכה

באלכסונא. כשאתה מודד

לכל אמה שבריבוע תוספת

שני חומשים, כך שיערו חכמים (סוכה ח.). עיגולא

מגו ריבועא ריבעא.

(לקמו פז:). לא יזיז בו.

הימנה כלום ולא יעלה מן

. החצירות עליו כלום (שם).

ומלויו

. בכי"ח

בליור

ב א מיי' פ"ג מהלכות עירובין הלכה ב: ג ב ג מיי שם מוש"ע או"ח סי שעב ס"ה: ד ד מיי שם הלכה ג טור

ש"ע שם סעיף ו: ה מיי' שם הלכה י טור :ו שם סעיף ו

רבינו חננאל

האי דאמרינן מכדי כמה תר מרובע על העיגול רביע. וכל אמתא בריבועא חומשא סגי פשוטה היא. אמר רב נחמן מתני׳ דווקא חלון בין שתי חצירות הוא דכעינו כתוד מעשרה מערכיז אחד. ומותיב ובא ב.י......... דתניא אחד חלון שבין שתי חצירות, ואחד חלון שבין שני בתים, ואחד חלון שבין שני עליות, ואחד חלון שבין שני גנין, ואחד חלון שבין שני (חידודין) [דיורין], כולן בתוך י׳. ופריק רב נחמן כי קתני אחד אחד אד׳ על ד׳, [אבל] בתוך י׳ לא בעינן אלא בחצירות וכיוצא בהן, שאין עליהן תיקרה. אבל בית וכיוצא בו אפי׳ לעיל מעשרה. נחמז לול פתוח מבית לעליה צריך סולם קבוע להתירו להשתמש מזה ייי לזה או לא. ופשט ליה אין מן הצד ולא שנא באמצע, אמרי׳ ביתא כמאן דמלי דמי. ואסיקנא אמר רב נחמן אחד סולם קבוע ואחד סולם עראי אינו צריך. מתני׳ כותל שבין שתי חצירות גבוה י׳ ורחב ד' כו'. אין בו ד' מאי, אמר רב שתי רשויות משוטטות בו ואסור להזיז בו ואפי׳ כמלא נימא.

ורבי יוחנן אמר כדייני דקיםרי כו'. דקקבר אמתא בריבועא תרי אמתא באלכסונא וליתא להך דדייני דקיסרי כדאמר בפ״ק

דסוכה (דף ס:) דהא קא חזינא דלאו הכי הוא שכל האורך והרוחב לא הוי אלא תרי אמה ואע"ג דהתם מפרש שפיר מילמיה דר' יוחנן הכא

לא מצי לאוקומי אלא כדייני דקיסרי וכי היכי דאמר התם דליתא לדייני דקיסרי ה"ג ליתא לדרבי יוחנן דהכא וקשה היאך טעו דייני דקיסרי הא קא חזיכן דלאו הכי הוא ועוד דכי היכי דקחמר עיגולה מגו ריבועה ריבעא דהיינו מכל הריבוע הכי נמי הוה להו למינקט ריבועה מגו עיגולא תילתא מכל העיגול שהוא פלגא מן הריבוע שבפנים או הוי להו למינקט עיגולה מגו ריבועה תילתא מן העיגול שבפנים וי"מ דדייני דקיסרי לא דברו אלא לענין קרקע שבתוך הריבוע והעיגול דלענין זה דבריהם אמת שכשתעשה ריבוע ב' אמות על ב' אמות ותעשה עיגול בפנים ב׳ על ב׳ ועוד ריבוע

בתוך העיגול תמלא בריבוע החילון ארבע חתיכות אמה על אמה ובעיגול מתוך ריבוע שלש חתיכות של אמה

על אמה דמרובע יותר על העיגול רביע ובריבוע הפנימי אין בו כי אם ב׳ שהרי הוא חליו של חילון דהיינו תילתא פחות מן העיגול אלא שהש"ס בסוכה ור' יוחנן דהכא [א] טעו בדבריהם והיו סבורים שעל ההיקף אמרו והשתא אתי שפיר מה דנקט פלגא דהכל קאי אריבוע החילון כלומר עיגולא מגו ריבועא ריבעא כלומר פחות רביע מריבוע החילון ריבועא מגו עיגולה פלגה ממה שנשחר בריבוע החילון על ריבוע הפנימי דהוא נמי חליו של פנימי:

ובלבד שלא יורידו למטה. דוקא לפי שאין פתח ביניהם שאין החלירות יכולין לערב יחד אבל אם יש פתח בכותל זה ועירבו מותר להוריד ולהביא לבתים מן החלר ומן הבחים מעלין על הכותל ואתיא מתני׳ דלא כר״ש דלדידיה מותר להוריד ולהביא אע"ג דלא עירבו דאמר לקמן (דף פט.) גגות חלירות וקרפיפות רשות אחת לכלים ששבתו בתוכן אי נמי אפילו כר"ש אתיא ומאי למטה למטה לבתים הכי

איתא בריש כל גגות (לקמן דף נב.) וא"ת ולרבנן אמאי אסור להוריד למטה לחלר הא מודו רבנן דחלירות רשות לעלמן דאמר רב יהודה בפרק כל גגות (לקמן דף 1:) כשתמלא לומר לדברי רבי מאיר כו' לדברי חכמים גגות וחלירות רשות אחת וקרפיפות רשות אחת ושם פירש בקונטרם דמותר להוליא מחלר לחלר לרבנן והביא ראייה מברייתא מדתניא התם אנשי חלר ואנשי מרפסת כו' וליכא למימר דעל גבי הכוחל כיון דלא ניחא תשמישתא חשיב כקרפף ולהכי אסור להוריד לרבנן דחלר וקרפף שתי רשויות הן דח"כ אפילו יש פתח

מגו ריבועא אבל ריבועא דנפיק מגו עיגולא בעינן מפי מ"ם משום מורשא דקרנתא מ מכדי כל אמתא בריבוע אמתא ותרי חומשי באלכסונא א בשיבסר נכי חומשא סגיא רבי יוחגן אמר כי י דייני דקיסרי ואמרי לה כרבגן דקיםרי דאמרי עיגולא מגו ריבועא ריבעא ריבועא מגו עיגולא פלגא: פחות מד' על ד' וכו': אמר רב נחמן בלא שנו אלא חלון שבין ב' חצירות אבל חלון שבין ב' בתים אפילו למעלה מעשרה נמי אם רצו לערב מערבין אחד מ"ם • ביתא כמאן דמלי דמי איתיביה רבא לרב נחמן אחד לי חלון שבין ב' חצירות ואחד לי חלון שבין ב' בתים ואחד לי חלון שבין ב' עליות ואחד לי חלון שבין ב' גגין ואחד לי חלון שבין ב' חדרים כולן ד' על ד' בתוך עשרה תרגומא אחצירות והא אחד לי קתני תרגומא אד' על ד' בעא מיניה ר' אבא מרב נחמן לול הפתוח מן בית לעלייה צריך סולם קבוע להתירו או אין צריך סולם קבוע להתירו כי אמריגן ביתא כמאן דמלי דמי הני מילי מן הצד אבל באמצע לא או דילמא לא שנא אמר ליה אינו צריך סבור מינה סולם קבוע הוא דאינו צריך הא סולם עראי צריך איתמר ס אמר רב יוסף בר מניומי אמר רב נחמן י אחד סולם קבוע ואחד סולם עראי אינו צריך: כזתני' י כותל שבין ב' חצירות גבוה עשרה ורוחב ארבעה מערבין שנים ואין מערבין אחד היו בראשו פירות אלו עולין מכאן ואוכלין ואלו עולין מכאן ואוכלי ובלבד שלא יורידו לממן ה נפרצה הכותל עד עשר אמות מערבין שנים ואם רצו מערבין אחד מפני שהוא כפתח יותר מכאן מערבין אחד ואין מערבין שנים: גמ" י אין בו ארבעה מאי אמר רב אויר שתי רשויות שולטת יו בו לא יזיז בו אפילו מלא נימא

רבנן מחזר לחזר היינו דוקא כשלא עירבה כל חזר לעצמה דלא שכיחי מאני דבחים בחזר אבל עירבה כל חזר לעצמה

גוריטן דילמא אתי לאפוקי מאני דבתים לחצר אחרת וכן מוכחא ההיא דאנשי חצר ואנשי מרפסת בפרק כל גגות (נקמן דף צא):

6 הני מילי בעיגולא אבל בריבועא בעינן מפי מכדי 6 כמה מרובע יתר על העגול רביע בשיתמר מגיא ה"מ עיגולא דנפיק

ד׳ היקפו שיתסר ואי מעגלת מגואי דאין רוחב ד' אלא באמצעו אית ליה היקפא תריסר וטפי עליה מרובע רביע: אבל. הכא דבעית למינקט ריבוע ד׳ על ד׳ והיקפה שיתסר ד׳ לכל רוח בגו עיגולא לבד מאי דמדלית מעגולא בעי היקפא טפי כדי למנקט בגוויה מורשי דריבועא דהוי ד' הן ואלכסונן: מכדי כל אמתא כו'. וסגי ליה להאי עגולא בפותיא דד׳ טפחים ואלכסונ׳ בעיגולא וכל דבר עגול שוה מדת אלכסונו למדת אמלעו דהא אין לו זויות כמה בעי למיהוי פותיה ד' ותמני חומשי דהוו להו חמשה ותלת חומשי וכי מקפת לעיגולא דהאי שיעורא כמה הוה היהפא חמיסר פושכי ותשעה חומשי דהוה להו שיבסר נכי חומשת: ריבוע מגו עיגולה פלגה. בעי למשקל מיניה פלגא דהאי שיעורא דפייש דהיינו תילתא דמעיקרא דהוו להו תמניא מכ"ד ופשו להו שיתסר דסבירא להו דכל אלכסונא הכי הוי: ל"ש. דבעי" תוך עשרה: שבין שני גגין. וחליבח דרבנן דאמרי לקמן [פט.] כשם שדיורין חלוקין למטה כך חלוקין למעלה דלא מצי לטלטל מגג זה לאידך בלא עירוב: מרגמת. להחי בתוך עשרה דקתני משום חלירות: והא אחד לי קחני. אלמא כולן שוין: חרגמא. לאחד לי דמשמע דכולן שוין אארבעה על ארבעה: בים ועלייה של שני בני אדם: לול. ארובה בקרקעית העליה והעליה גבוה מקרקע הבית מי אמרי׳ ביתא כמאן דמלי דמי והוי כמאן דלא גבוה עשרה ואין לריך סולם קבוע להיות שם במקום הפתח להתירן לערב זה עם זה או לא אמרינן כמאן דמלי ובעי סולם למיהוי כפתח ביניהן כדאמרי׳ בכילד מעברין (לעיל דף נט:)

סולם תורת פתח עליו: מן הלד.

בחלון שבכוחל: כותני' כוחל שבין שפי חלירום. האי דנקט

רחב ארבעה משום סיפא נקט ליה

דבעי למיתני היו בראשו פירות

מגו ריבועא כגון חלון מרובע ד' על

הני מילי בעגולא. כדת רוחב דבר עגול הוי טפח ודת רוחב עגול אין רחבו אלא באמלעו ואנן רוחב ד' כדת מרובע בעינן שרחב

בדפנותיו כמדת אמלעו: בשיחסר. היקף סגיא ד' היקף לכל רוח

דמרובע: ה"מ. דסגי באטפויי ריבעא למיהוי שיתסר בעגולא דנפיק

אלו עולין מכאן ואוכלין ובלבד שלא יורידו למטה דחשיב רשותא באנפי נפשיה ולא מיבטל לא לגבי האי ולא לגבי האי אבל לענין מיהוי מחילה בכל דהו פותיא הוי סתימה ואין מערבין אחד: ובלבד שלא יורידו. כדפרישית: יוסר מכאן. הוי

פירצה והוו להו כולהו כדיורי חלר אחת ואם עירבה כל אחת לעצמה הוו להו כחולקין את עירובן וחוסרין אלו על אלו: גבו' אויר ב' רשויום שולטוח בו. כיון דלא חשיב למיהוי רשות׳ בטיל לגבי תרוייהו ורשות ב׳ החלירות שולטות בו ואוסרין זה על זה ואפי׳ על ראשו אסור לטלטל: מעלין ביניהן ועירבו אסור להוריד למטה דאין עירוב מועיל לקרפף ואפילו מקרפף שלו אסור לטלטל לחלירו כדאמרינן לעיל בפרק

מפיק מן הריבוע כשאתה (שם). ריבועא מגו עיגולא פלגא. כשאתה הנשאר בו דהיינו חילחא לכוליה (שם ח:). אויר שתי רשויות שולטת בר. דכיון דלא הוי ד' על ד' לא הוי רשותא לנפשיה שני (דף כג:) גבי נזרע רובו הרי הוא כגינה ואסור ואם כן מאי איריא כותל שבין שתי חלירות אפילו יש לו כותל שלו בחלירו ושולטין שניהם ברחבו יהא אסור להשתמש על גביו אי חשיב קרפף ואומר ר"י דודאי לא מטעם קרפף הוא דאסור אלא משום דאסרי אהדדי והא דשרו